

ЭДИЙН ЗАСГИЙН ЭРХ ЧӨЛӨӨНИЙ ТУХАЙ ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

Эдийн засгийн эрх чөлөөний тухай хуулийн төслийг Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлогод туссан зорилт, арга хэмжээг хэрэгжүүлэх, хөрөнгө оруулагчдад ээлтэй байдал, зохицуулалтын үр ашигтай байдлыг сайжруулах, хөрөнгө оруулагчийн эрх ашиг сонирхлыг хамгаалах, хувийн хэвшлийн үйл ажиллагаанд төрөөс үзүүлэх ачааллыг багасгах, бизнес эрхлэх таатай орчныг бүрдүүлэх зорилгоор Хууль тогтоомжийн тухай хуульд нийцүүлэн дараах агуулгаар боловсрууллаа.

Нэгдүгээр бүлэг. Нийтлэг үндэслэл

Тус бүлэгт хуулийн зорилт, үйлчлэх хүрээ, нэр томъёоны тодорхойлолт, төрөөс эдийн засгийн эрх чөлөөг хангахад баримтлах үндсэн зарчмуудыг тусгасан. Үүнд:

- хуулиар хориглосноос бусад аж ахуйн үйл ажиллагааг хуулийн дагуу чөлөөтэй эрхлэх;
- өмчийн халдашгүй байдлын зарчим;
- аж ахуйн үйл ажиллагаа эрхлэгчийн тэгш эрхийн зарчим;
- шударга өрсөлдөөний зарчим;
- оролцоог хангах зарчим: аж ахуйн үйл ажиллагаа эрхлэх таатай, тогтвортой орчныг бий болгох зорилгоор төрийн бодлого, хууль, эрх зүйн шинэчлэлийг хийхдээ аж ахуйн үйл ажиллагаа эрхлэгчийн саналыг сонсох, оролцоог хангана;
- хуулиар нууцад хамааруулснаас бусад мэдээлэл ил тод, хүртээмжтэй байх зарчим.

Хоёрдугаар бүлэг. Эдийн засгийн эрх чөлөөг хангах үйл ажиллагаа

Хуулийн тус бүлэгт эдийн засгийн эрх чөлөөг хангах төрийн бодлого, төрийн байгууллага, албан тушаалтанд хориглох үйл ажиллагаа, Эдийн засгийн бодлогын зөвлөлийн талаар тусгасан.

- Эдийн засгийн эрх чөлөөг хангах төрийн бодлого нь аж ахуйн үйл ажиллагаа эрхлэгчийн эрх чөлөөг баталгаажуулах, төрийн оролцоог багасгах, хууль тогтоомжийг тодорхой, ойлгомжтой болгох, олон нийтийн оролцоог хангах, төрийн үйлчилгээний чанарыг сайжруулахад чиглэгдсэн. Мөн төрийн хяналт шалгалтын давхардлыг арилгах, зөвшөөрөл олголтыг цахим хэлбэрээр явуулах, мэдээллийг нээлттэй байлгахад чиглэсэн эдийн засгийн эрх чөлөө, хууль ёсны ашиг сонирхлыг хамгаалах зохицуулалтыг тусгасан.

- Төрийн байгууллага, албан тушаалтнуудад эдийн засгийн эрх чөлөөг хязгаарлах, хууль бусаар өмчийг хураах, хуульд заагаагүй хяналт шалгалт хийх, аж ахуйн үйл ажиллагаа эрхлэгчийг гүтгэх, эд хөрөнгийг сүйтгэх, нэр хүндэд халдсан худал мэдээлэл тараах зэрэг үйл ажиллагааг хориглосон.

- Эдийн засгийн бодлогын зөвлөл нь төр, хувийн хэвшлийн хооронд байнгын зөвлөлдөх тогтолцоог бүрдүүлж, хууль тогтоомжийг боловсруулахад оролцоог хангах, эдийн засгийн таатай орчныг бүрдүүлэх чиглэлээр ажиллахаар эрх үүргийг тодорхойлсон. Тус зөвлөлийг Монгол Улсын Ерөнхий сайд ахалж, бүрэлдэхүүний 50-иас доошгүй хувьд хувийн хэвшил, мэргэжлийн холбоод, төрийн бус байгууллагын төлөөллийг оруулна.

Гуравдугаар бүлэгт. Бусад зүйл

Тус хуулийг зөрчсөн төрийн албан тушаалтны үйлдэл нь гэмт хэргийн шинжгүй бол Төрийн албаны тухай хууль, холбогдох бусад хуульд заасан хариуцлага хүлээлгэхээр тусгаж, төрийн байгууллага албан тушаалтны хариуцлагыг нэмэгдүүлэх нөхцөлийг бүрдүүлсэн.

Уг хуулийн төсөлтэй холбогдуулан Хөрөнгө оруулалтын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай, Хүүхэд харах үйлчилгээний тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийг боловсруулсан.

Тус хуулийн төсөл батлагдсанаар гадаадын шууд хөрөнгө оруулалт татах, дахин хөрөнгө оруулалтыг идэвхжүүлэх, хөрөнгө оруулагчийн хууль ёсны баталгааг хангах, хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааг тасралтгүй хэвийн явуулах, эдийн засгийн тогтвортой өсөлтийг хангахад дэмжлэг үзүүлнэ.

Эдийн засгийн эрх чөлөөний тухай хууль нь төрийн оролцоог бууруулж, өрсөлдөөнт зах зээлийг бүрдүүлэх, аж ахуй эрхлэгчдийн эрхийг хамгаалах суурь зарчмыг тогтоож, төр, хувийн хэвшлийн хамтын ажиллагааг өргөжиж, өрсөлдөөнт, чөлөөт зах зээлийн эдийн засаг бүрдэнэ.

--oOo--

ЭДИЙН ЗАСГИЙН ЭРХ ЧӨЛӨӨНИЙ ТУХАЙ ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙН ДЭЛГЭРЭНГҮЙ ТАНИЛЦУУЛГА

Монгол Улсын Их Хурлын 2020 оны 52 дугаар тогтоолын хавсралтаар батлагдсан “Алсын хараа-2050” Монгол Улсын Урт хугацааны хөгжлийн бодлогод “...эдийн засгийн хөгжлийн бодлогын суурийг бүрдүүлж, дотоод хэрэгцээгээ өөрсдөө хангадаг, экспорт эрчимжсэн, хөрөнгө оруулалт, хуримтлалын чадавхаа бүрдүүлсэн, олон тулгуурт эдийн засагтай улс болно.” гэсэн зорилгыг дэвшүүлж, “бизнес, хөрөнгө оруулалтын таатай орчныг бүрдүүлж, төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийг хөгжүүлэх” замаар 2030 он гэхэд хүрэх зорилтыг тавьсан байдаг.

Мөн Монгол Улсын Их Хурлын 2024 оны 21 дүгээр тогтоолын хавсралтаар батлагдсан “Монгол Улсын Засгийн газрын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр”-ийн “Эдийн засгийн бодлого” гэсэн 3 дугаар бүлэгт “Зах зээл дэх төрийн оролцоог бууруулж, бизнес, хөрөнгө оруулалтын орчныг сайжруулан, төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийг бэхжүүлж, олон тулгуурт, хүртээмжтэй, экспортын баримжаатай эдийн засгийг бэхжүүлнэ.” гэж, 3.1-д заасан “Эдийн засгийн эрх чөлөө” хэсгийн 3.2.2.1-д “Хөрөнгө оруулалтын тухай хууль болон бизнесийн үйл ажиллагааг зохицуулж байгаа хуулиудыг шинэчилж, хөрөнгө оруулагчдын эрх ашгийг хамгаалах, бизнес эрхлэгчийг дэмжих эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгоно.” гэж, 3.2.2.3-т “Шинэ аж ахуйн нэгжүүдийн зах зээлд нэвтрэхэд тулгардаг саад хоригийг арилгаж, гарааны компаниудын бизнесийг дэмжих экосистемийг бүрдүүлэх, зах зээлийн чөлөөт өрсөлдөөнийг дэмжих, монополын эсрэг арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ.” гэж тус тус заасан.

Монгол Улсад аж ахуйн үйл ажиллагаа эрхлэх, эдийн засгийг зохицуулахтай холбоотой 200 гаруй хууль хүчин төгөлдөр үйлчилж байгаа бөгөөд аж ахуйн үйл ажиллагааны явцад төр болон аж ахуй эрхлэгчийн хооронд баримтлах, эдийн засгийн үйл ажиллагаа чөлөөтэй байх, тогтвортой байдлыг бий болгоход чиглэсэн ерөнхий зарчмуудыг тогтоож нэгтгэсэн хууль одоогоор байхгүй байна.

Олон улсын туршлагаас харахад аж ахуйн үйл ажиллагаа эрхлэх эрх чөлөөг хуульд тусгаж, төрийн оролцоог хязгаарлах нь бизнес эрхлэгч, хөрөнгө оруулагчдын шийдвэр гаргалтад эерэг нөлөө үзүүлж, төр болон хувийн хэвшлийн албан ёсны зөвшилцлийн тогтолцоотой, бодлогын тодорхой зарчимтай байх нь эдийн засаг, хөрөнгө оруулалтын өсөлтийг хангаж, тогтвортой байдлыг хадгалахад чухал нөлөөтэй гэж үзэж байна.

Иймд Монгол Улсын Үндсэн хуульд заасан иргэн, хуулийн этгээдийн аж ахуйн үйл ажиллагаа эрхлэх эрхийг баталгаажуулах, Монгол Улсын урт болон дунд хугацааны хөгжлийн бодлогод туссан зорилт, арга хэмжээг хэрэгжүүлэх зорилгоор энэхүү Эдийн засгийн эрх чөлөөний тухай хуулийн төслийг Хууль тогтоомжийн тухай хуульд нийцүүлэн боловсруулсан.

Тус хуулийн төсөл батлагдсанаар төрийн оролцоог бууруулж, өрсөлдөөнт зах зээлийг бүрдүүлэх, аж ахуй эрхлэгчдийн эрхийг хамгаалах суурь зарчмыг тогтоохын

зэрэгцээ гадаадын хөрөнгө оруулалтыг татах, бизнес эрхлэх таатай орчныг бүрдүүлэх замаар эдийн засгийн тогтвортой өсөлтийг хангах нөхцөлийг бүрдүүлнэ. Хууль батлагдсанаар улсын төсөвт ачаалал үүсгэхгүй бөгөөд аж ахуйн үйл ажиллагаа эрхлэгчид, хөрөнгө оруулагчид төрийн үйлчилгээг шуурхай авах, санал хүсэлт, эрх ашгаа хамгаалуулах тогтолцоо бий болж, зардлаа хэмнэх, үйл ажиллагаагаа саадгүй явуулах нөхцөл бүрдэнэ.

Уг хуулийн төсөлтэй холбогдуулан Хөрөнгө оруулалтын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай, Хүүхэд харах үйлчилгээний тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийг боловсруулсан.

Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 38 дугаар зүйлийн 38.4-т заасны дагуу хуулийн төсөлд олон нийтийн санал авахаар 2025 оны 09 дүгээр сарын 12-ны өдөр Эдийн засаг, хөгжлийн яамны цахим хуудсанд, 2025 оны 09 дүгээр сарын 15-ны өдөр Эрх зүйн мэдээллийн нэгдсэн систем тус тус байршуулж нээлттэй санал авсан.

Түүнчлэн хуулийн төслийн эхний хэлэлцүүлгийг 2025 оны 10 дугаар сарын 02-ны өдөр Монголын Үндэсний Худалдаа Аж Үйлдвэрийн Танхимтай хамтран зохион байгуулж, иргэд, аж ахуйн нэгж, олон улсын байгууллагын төлөөлөл оролцуулсан бөгөөд мэргэжлийн холбоодтой уулзалтууд хийсэн.

Эдийн засгийн эрх чөлөөний тухай хуулийн төсөл болон уг хуулийн төсөлтэй холбогдуулан боловсруулсан бусад хуулийн төслийг Засгийн газрын 2025 оны 11 дүгээр сарын 12-ны өдөр, 2025 оны 12 дугаар сарын 15-ны өдрийн хуралдаанд, мөн Улсын Их Хурал дахь Монгол Ардын Намын бүлгийн хуралдаанд тус тус танилцуулсан.

Эдийн засгийн эрх чөлөөний тухай хуулийн төсөл болон уг хуулийн төсөлтэй холбогдуулан боловсруулсан бусад хуулийн төсөлд Монгол Ардын Намын бүлгийн гишүүд, Засгийн газрын гишүүд, холбогдох төрийн байгууллага, олон нийтийн саналыг авч тусган, эцэслэн боловсруулаад байна.

Эдийн засгийн эрх чөлөөний тухай хуулийн төсөл

№	Бүлэг	Зүйл	Тайлбар
1	Нэгдүгээр бүлэг. Нийтлэг үндэслэл	1 дүгээр зүйл. Хуулийн зорилт 2 дугаар зүйл. Эдийн засгийн эрх чөлөөний хууль тогтоомж 3 дугаар зүйл. Хуулийн үйлчлэх хүрээ 4 дүгээр зүйл. Нэр томъёоны тодорхойлолт 5 дугаар зүйл. Эдийн	1/ Энэ зүйлд хуулийн зорилтыг тодорхойлсон. Энэ хуулиар иргэн, хуулийн этгээдийн аж ахуйн үйл ажиллагаа эрхлэх эрхийг баталгаажуулах, аж ахуйн үйл ажиллагаанд төрөөс баримтлах зарчмыг тогтоох, төр оролцоог багасгаж, аж ахуйн үйл ажиллагаа эрхлэх таатай орчныг бүрдүүлэхтэй холбогдсон харилцааг зохицуулна. 2/ Эдийн засгийн эрх чөлөөний хууль тогтоомж нь Монгол Улсын Үндсэн хууль, энэ хууль болон эдгээр хуультай нийцүүлэн гаргасан хууль тогтоомжийн бусад актуудаас бүрдэнэ. Монгол

		засгийн эрх чөлөөг хангах зарчим	Улсын олон улсын гэрээнд энэ хуульд зааснаас өөрөөр заасан бол олон улсын гэрээний заалтыг дагаж мөрдөнө. Түүнчлэн, Монгол Улсын хууль тогтоомж болон нийтээр дагаж мөрдүүлэхээр гаргасан эрх зүйн актын хэм хэмжээ нь энэ хуулиар баталгаажуулсан эдийн засгийн эрх чөлөөг хангах хэм хэмжээг дордуулахыг хориглоно. 3/ Иргэн, аж ахуйн нэгж Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт хуулийн дагуу аж ахуйн үйл ажиллагаа эрхлэхэд баталгаатай эдлэх эдийн засгийн эрхийг энэ хууль болон хууль тогтоомжийн бусад актаар тогтооно. . 4/ Төрийн байгууллага, албан тушаалтнаас аж ахуйн үйл ажиллагаа эрхлэхтэй холбоотой хууль тогтоомж, захиргааны акт, хэм хэмжээ батлах, хэрэгжүүлэхэд энэ хуулийг дагаж мөрдөнө. 5/ “Эдийн засгийн эрх чөлөө”, “аж ахуйн үйл ажиллагаа эрхлэгч”, “аж ахуйн нэгж” гэх нэр томъёоны тодорхойлолтыг тусгасан. 6/Эдийн засгийн эрх чөлөөг хангах зарчим: -хуулиар хориглосноос бусад аж ахуйн үйл ажиллагааг хуулийн дагуу чөлөөтэй эрхлэх -өмчийн халдашгүй байдлын зарчим -аж ахуй үйл ажиллагаа эрхлэгчийн тэгш эрхийн зарчим -шударга өрсөлдөөний зарчим -оролцоог хангах зарчим: аж ахуйн үйл ажиллагаа эрхлэх таатай тогтвортой орчныг бий болгох зорилгоор төрийн бодлого, хууль эрх зүйн шинэчлэлийг хийхдээ аж ахуйн үйл ажиллагаа эрхлэгчийн саналыг сонсох, оролцоог хангана -хуулиар нууцад хамааруулахаас бусад мэдээлэл ил тод, хүртээмжтэй байх зарчим
2	Хоёрдугаар бүлэг. Эдийн засгийн эрх чөлөөг хангах үйл ажиллагаа	6 дугаар зүйл.Эдийн засгийн эрх чөлөөг хангах төрийн бодлого 7 дугаар зүйл. Төрийн байгууллага, албан тушаалтанд хориглох үйл ажиллагаа 8 дугаар зүйл. Эдийн засгийн бодлогын зөвлөл	6/ Эдийн засгийн эрх чөлөөг хангах төрийн бодлого нь аж ахуйн үйл ажиллагаа эрхлэгчийн эдийн засгийн эрх чөлөөний баталгааг хангах, тэдгээрийн үйл ажиллагаанд төрийн байгууллага, албан тушаалтан хөндлөнгөөс оролцохгүй, хохирол, саад учруулахгүй байхад чиглэнэ. Төрийн бодлого, хууль тогтоомж, захиргааны шийдвэр нь тодорхой, хоёрдмол утгагүй, нийтэд ойлгомжтой байна. Аж ахуйн үйл ажиллагаатай холбоотой хууль тогтоомж, захиргааны шийдвэр гаргах тохиолдолд эрх, хууль ёсны ашиг сонирхол нь хөндөгдөх аж ахуйн үйл ажиллагаа эрхлэгч, мэргэжлийн холбоодод урьдчилан мэдэгдэх, оролцоог хангах, шаардлагатай тохиолдолд олон нийтийн хэлэлцүүлгийг нэгээс доошгүй удаа зохион байгуулна. Төрийн үйлчилгээг төрийн үйлчилгээний нэгдсэн систем, албаны цахим шуудан, нийтийн

		мэдээллийн системийг ашиглан, эсхүл нэг цэгийн үйлчилгээний хэлбэрээр шуурхай үзүүлнэ Төрийн хяналт шалгалтын давхардлыг арилгах, зөвшөөрөл олгох ажиллагааг хялбарчлах, гомдол шийдвэрлэлтийн талаар олон нийтэд нээлттэй үйл ажиллагааг жилд 1-ээс доошгүй удаа зохион байгуулна. Төрийн хяналт, шалгалтыг биечлэн хийх шаардлагатайгаас бусад тохиолдолд цахим хэлбэрээр хийх нөхцөлийг бүрдүүлнэ. Төрийн албан хаагч ашиг сонирхлын зөрчил үүссэн тохиолдолд хяналт, шалгалт хийхгүй байх, аж ахуйн үйл ажиллагаа эрхлэгчийн татгалзах эрхийг хүндэтгэнэ. Төрийн байгууллага, албан тушаалтанд хориглох үйл ажиллагааг тусгасан. Үүнд, нийтийн ашиг сонирхлыг хамгаалахаас бусад зорилгоор төрөөс эдийн засгийн эрх чөлөөг хязгаарласан, хориглосон хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний акт батлан гаргахыг хориглоно, хуульд заагаагүй төрийн хяналт, шалгалт хэрэгжүүлэх захиргааны шийдвэр гаргаж, дүрэм, журам батлахыг хориглоно, зарим аж ахуйн нэгжид давуу эрх олгосон хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний акт батлах, үйл ажиллагаа явуулах, эс үйлдэхүйг хориглоно, аж ахуйн үйл ажиллагаа эрхлэгчийг нийгмийн хариуцлагын үйл ажиллагаанд албадан оролцуулахыг хориглоно, өмч хөрөнгийг хууль бусаар хураан авах, дайчлахыг хориглоно, аж ахуйн үйл ажиллагаа эрхлэгчийн нэр хүндэд халдсан худал мэдээлэл тараах, гутаан доромжлох, бие махбодод халдах, эд хөрөнгийг сүйтгэхийг хориглоно. Төр болон аж ахуйн үйл ажиллагаа эрхлэгчийн хооронд байнгын ажиллагаатай зөвлөлдөх тогтолцоог бий болгосон. Эдийн засгийн бодлогын зөвлөлийг Монгол Улсын Ерөнхий сайд ахална. Зөвлөлийн бүрэлдэхүүн, ажиллах журмыг Засгийн газар батална. Зөвлөлийн бүрэлдэхүүний 50-иас доошгүй хувьд хувийн хэвшил, мэргэжлийн холбоод, төрийн бус байгууллагын төлөөллийг оруулна. Зөвлөл нь үндсэн 3 чиг үүргийг заасан. Үүнд, төрийн бодлого, хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний актыг боловсруулахад ашиг сонирхол нь хөндөгдөх иргэн, аж ахуйн нэгж, мэргэжлийн холбоодын саналыг хүлээн авах, холбогдох төрийн байгууллагад саналыг хүргүүлэх, санал хэрхэн тусгагдсан талаар эргэн мэдээлэх, хууль тогтоомжийн давхардал, хийдэл зөрчлийг арилгах чиглэлээр судалгаа хийх, төрийн байгууллагын уялдаа холбоо, зохицуулалтыг сайжруулах талаар зөвлөмж гаргах, төрийн хүнд суртал, хууль бус үйл ажиллагаатай холбоотой өргөдөл, гомдлын мэдээллийг нэгтгэн
--	--	--

			боловсруулж, шийдвэрлэх саналын хамт Засгийн газарт танилцуулах чиг үүрэгтэй ажиллана.
3	Гуравдугаар бүлэг. Бусад зүйл	9 дүгээр зүйл. Хууль зөрчигчид хүлээлгэх хариуцлага	Энэ хуулийг зөрчсөн төрийн албан тушаалтны үйлдэл нь гэмт хэргийн шинжгүй бол Төрийн албаны тухай хууль, холбогдох бусад хуульд заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.

Хөрөнгө оруулалтын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөл

№	Бүлэг	Зүйл	Тайлбар
1	Нэгдүгээр бүлэг. Нийтлэг үндэслэл	3 дугаар зүйл. Хуулийн нэр томъёоны тодорхойлолт 3.1.13 дахь заалт 5 дугаар зүйл. Хөрөнгө оруулалтын хэлбэр 5.1.6 дахь заалт	1/ "Хөрөнгө оруулагчийн гомдол" нэр томъёоны тодорхойлолтыг тусгасан. Тайлбар оруулсан. 2/ Хөрөнгө оруулалтын хэлбэрт дараах хэлбэрийг нэмж тусгасан. "5.1.6. үйлдвэр, машин, тоног төхөөрөмж, техник, технологи дамжуулалт, барилга байгууламж зэрэг үндсэн хөрөнгөд биет байдлаар хөрөнгө оруулах".
2	Хоёрдугаар бүлэг. Хөрөнгө оруулалтын эрх зүйн нийтлэг баталгаа	6 дугаар зүйл. Хөрөнгө оруулалтын эрх зүйн нийтлэг баталгаа 6.4, 6.6, 6.7, 6.12, 6.12, дахь хэсэг 7 дугаар зүйл. Хөрөнгө оруулагчийн эрх, үүрэг 7.1.8 дахь хэсэг	3/ Хөрөнгө хураан авах, түүний нөхөх олговрын талаарх хэсгүүдийг олон улсын стандартад нийцүүлэн өөрчлөн найруулж, хэсэг нэмсэн. -6.3 дахь хэсэгт "... шууд болон шууд бус хэлбэрээр" хураан авахыг хориглох гэж нэмсэн. -6.4 дэх хэсгийг олон улсын стандартад нийцүүлэн өөрчлөн найруулсан: "6.4. Хөрөнгө оруулагчийн хөрөнгийг гагцхүү нийгмийн зайлшгүй хэрэгцээг үндэслэн, үл ялгаварлаж, хуульд заасан журмын дагуу бүрэн хэмжээний нөхөх олговортойгоор хураан авч болно" -6.6, 6.7 дахь хэсэгт шинэ хэсэг нэмсэн. "6.6. Энэ хуулийн 6.5-д заасан нөхөх олговор нь бүрэн хөрвөх, чөлөөтэй шилжүүлж болохуйц байна." "6.7. Нийгмийн эрүүл мэнд, аюулгүй байдал, хүрээлэн буй орчин зэрэг нийтийн эрх ашгийг хамгаалах зорилгоор хэрэгжүүлсэн зохицуулалтын арга хэмжээ, эсхүл хөрөнгө оруулалтын буруутай үйл ажиллагааны эсрэг авч буй хариу арга хэмжээг шууд бус хураан авалт гэж тооцохгүй." 6.12-т хэлэлцээ хийх журамд тусгах агуулгыг оруулсан. 4/ Хөрөнгө оруулагч, төрийн байгууллага хоорондын хөрөнгө оруулалтын харилцаанаас үүссэн маргааныг хэлэлцээний замаар шийдвэрлэх, хэлэлцээ хийх журам, журамд тусгах агуулга хэсэг

			шинээр нэмсэн. 5/ 6 дугаар зүйлийн хэсгийн дугаарыг өөрчилсөн. 6/ Хуулийн “7.1.8.төрийн үйлчилгээг эрх тэгш хүлээн авах” хэсэгт нэмэлт оруулж, “төрийн байгууллага, албан тушаалтны хууль бус үйлдэл, эс үйлдэхүйн улмаас эрх, хууль ёсны ашиг сонирхол нь хөндөгдсөн тухай гомдол гаргах” эрхийг тусгасан.
3	Гуравдугаар бүлэг. Хөрөнгө оруулалтын талаарх төрийн байгууллагын бүрэн эрх	8¹ дүгээр зүйл. Засгийн газрын бүрэн эрх 9¹дүгээр зүйл. Хөрөнгө оруулалтын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагын чиг үүрэг 9²дугаар зүйл. Хөрөнгө оруулагчийн эрх, ашгийг хамгаалах зөвлөл	7/ Засгийн газрын бүрэн эрхийг одоо хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хуульд тусгаагүй байдаг тул 8¹ дүгээр зүйл нэмсэн. Хуулийн төсөлд Засгийн газраас батлах журам болон хөрөнгө оруулагчид хөрөнгө оруулалтын санал тавих, нээлттэй сонгон шалгаруулалт зохион байгуулахтай холбоотой хэсэг нэмсэн. 8/ Хөрөнгө оруулалтын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагын чиг үүргийг тул 9¹ дүгээр зүйл нэмсэн. 9/ Хөрөнгө оруулагчийн эрх, ашгийг хамгаалах зөвлөлийн чиг үүргийг 9² дугаар зүйлээр нэмсэн. Хөрөнгө оруулалтын тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 9.1, 9.2, 9.3, 9.4 дэх хэсэгт заасан чиг үүргийг хуулийн төсөлд хөрөнгө оруулалтын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага хэрэгжүүлэхээр тусгасан тул хүчингүй болсонд тооцсон.
4	Тавдугаар бүлэг. Хөрөнгө оруулалтын орчныг тогтворжуулах	18 дугаар зүйл. Тогтворжуулах гэрчилгээ олгох 18.5 дахь хэсэг	10/ Тогтворжуулах гэрчилгээ олгоход одоогийн хуулиар хөрөнгө оруулагчийн эрх, ашгийг хамгаалах чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулах орон тооны бус зөвлөлийн дүгнэлтэд үндэслэн өгдөг. Хуулийн төсөлд Хөрөнгө оруулагчийн эрх, ашгийг хамгаалах гомдол шийдвэрлэх үндсэн чиг үүрэгтэй бөгөөд тогтворжуулах гэрчилгээ олгоход дүгнэлт гаргах ажлыг салбарын онцлогоос хамаарч тухай бүр ажлын хэсэг байгуулж шийдвэрлэхээр тусгасан. “18.5.Хөрөнгө оруулалтын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн тогтворжуулах гэрчилгээ олгох асуудлаар холбогдох салбарын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүнтэй хамтран ажлын хэсэг байгуулна.”
5	Зургаадугаар бүлэг. Гадаадын төрийн өмчит хуулийн этгээд хөрөнгө оруулалт хийх	21 дүгээр зүйл. Гадаадын төрийн өмчит хуулийн этгээд хөрөнгө оруулалт хийх 21.2, 21.3, дахь хэсэг	12/ Гадаадын төрийн өмчит хуулийн этгээд нийт хувьцааны 33 хувь түүнээс хувийг эзэмшиж буй хуулийн этгээд уул, уурхай, банк, санхүү, хэвлэл, мэдээлэл, харилцаа холбооны салбарт үйл ажиллагаа эрхлэх бол зөвшөөрөл авна. Хуулийн төсөлд энэхүү зөвшөөрлийг авахдаа хөрөнгө оруулалтад хяналт /investment screening/ хийсний үндсэн

			дээр олгохоор тусгасан бөгөөд хяналт хийх журмыг Засгийн газар батална. Мөн хуулийн төсөлд Гадаадын төрийн өмчит хуулийн этгээд нийт хувьцааны 33 хувь түүнээс дээш хувийг шууд бусаар эзэмшиж буй тохиолдолд зөвшөөрөл авахаар тусгасан. Ингэснээр гадаадын төрийн өмчит компани охин компани байгуулах замаар шууд бусаар хуулийн этгээдийг эзэмших тохиолдолд зөвшөөрөл авах үндэслэл бий болно. “21.2.Энэ хуулийн 21.1-т заасан зөвшөөрлийг хөрөнгө оруулалтын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагаас тухайн хөрөнгө оруулалтад хяналт тавьсны үндсэн дээр олгоно. 21.3.Энэ хуулийн 21.1-д заасан зөвшөөрөл олгох эсэх талаар мэдээллийг зөвшөөрөл хүссэн хуулийн этгээдэд шийдвэр гарснаас хойш ажлын 10 хоногийн хугацаанд мэдэгдэнэ.”
6	Долоодугаар бүлэг. Бусад зүйл	23 дугаар зүйл. Хөрөнгө оруулагчийн гомдлыг шийдвэрлэх	23 дугаар зүйл шинээр нэмж хөрөнгө оруулагчийн гомдлыг хянах ажиллагааг тусгасан.

Уг хуулийн төсөлтэй холбогдуулан боловсруулсан бусад хуулийн төсөл

№	Хууль	Зүйл	Тайлбар
1	Хүүхэд харах үйлчилгээний тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай	1 дүгээр зүйл. Хүүхэд харах үйлчилгээний тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1.2 дахь заалт, 6 дугаар зүйлийн 6.4 дэх хэсгийн “Монгол Улсын” гэснийг тус тус хассугай.	“Хүүхэд харагч” гэж эрх бүхий байгууллагаас хүүхэд харах үйлчилгээ эрхлэх зөвшөөрөл авсан Монгол Улсын иргэнийг ойлгоно гэсэн нэр томъёоны тодорхойлолтын Монгол Улсын гэснийг хассан. Мөн 6.4.-т “Хүүхэд харагч нь бүрэн дунд болон түүнээс дээш боловсролтой, бага насны, хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэдтэй харилцах, асрах, хүүхдийн эрүүл, аюулгүй байдлыг хангах, зөв хооллох, бие бялдар, оюун ухааны хөгжлийг дэмжих хүүхэд харах үйлчилгээний тусгай сургалтад хамрагдаж гэрчилгээ авсан, бага насны хүүхэдтэй харилцах арга зүй эзэмшсэн, халдварт болон сэтгэцийн өвчингүй, эрүүл, гэмт хэрэгт холбогдож байгаагүй, 18-аас 65 насны Монгол Улсын иргэн байна.” Гэж заасны Монгол Улсын гэснийг хассан.